

FNs konvensjon om å avskaffe alle former for diskriminering mot kvinner

De stater som har sluttet seg til denne konvensjon (konvensjonspartene),

merker seg at FN-pakten bekrefter troen på de grunnleggende menneskerettigheter, på det enkelte menneskes verdighet og verdi og på like rettigheter for menn og kvinner,

merker seg at Verdenserklæringen om menneskerettighetene (Generalforsamlingens resolusjon 217 A III) bekrefter prinsippet om ikke-diskriminering og kunngjør at alle mennesker er født frie og like hva angår verdighet og rettigheter og at enhver er berettiget til alle de rettigheter og friheter som er knesatt i erklæringen, uten noen som helst forskjell, heller ikke forskjell på grunnlag av kjønn,

merker seg at de stater som har tiltrådt De internasjonale Menneskerettskonvensjoner (Generalforsamlingen resolusjon 2200A (XXI), er forpliktet til å sikre lik rett for menn og kvinner til å dra nytte av alle økonomiske, sosiale, kulturelle, sivile og politiske rettigheter,

tar i betraktning de internasjonale konvensjoner som er inngått i regi av FN og FNs særorganisasjoner, og som fremmer like rettigheter for menn og kvinner,

merker seg også de resolusjoner, erklæringer og anbefalinger vedtatt av FN og særorganisasjonene som fremmer like rettigheter for menn og kvinner,

er likevel urolige over at det fortsatt skjer utstrakt diskriminering av kvinner, til tross for alle disse dokumenter,

minner om at diskriminering av kvinner krenker prinsippene om like rettigheter og respekt for menneskeverd, hindrer kvinner i å delta på like fot med menn i sine lands politiske, sosial, økonomiske og kulturelle liv, svekker veksten i samfunnets og familiens velstand og gjør det vanskeligere for kvinnene å utvikle evnene sine fullt ut i tjenesten for sine land og for menneskeheten,

kjenner uro over at når fattigdom rår, er det kvinnene som har dårligst adgang til mat, helsestell, utdanning og opplæring, til sysselsettingsmuligheter og til å få dekket andre behov,

er overbevist om at opprettelsen av den nye økonomiske verdensordning bygget på rett og rettferd vil bidra vesentlig til å fremme likestilling mellom menn og kvinner,

understreker at verken menn eller kvinner fullt ut kan nyte godt av sine rettigheter før det har lyktes å utrydde apartheid, enhver form for rasisme, rasediskriminering, kolonialisme, ny-kolonialisme, aggresjon, utenlandsk okkupasjon og herredømme og innblanding i staters indre anliggender,

bekrefter at sosial framgang og utvikling vil bli fremmet og et bidrag dermed gitt til å virkeliggjøre full likestilling mellom menn og kvinner, som et resultat av styrking av internasjonal fred og sikkerhet, internasjonal avspenning, gjensidig samarbeid mellom alle stater uansett deres sosial og økonomiske system, alminnelig og fullstendig nedrustning,

særlig kjernefysisk nedrustning under streng og effektiv internasjonal kontroll, bekreftelse av prinsippene om rettferd, likestilling og gjensidig nytte i forbindelser mellom land, virkeliggjøring av retten til selvbestemmelse og uavhengighet for de folkeslag som er under fremmed og kolonialt herredømme og utenlandsk okkupasjon, og respekt for nasjonal suverenitet og territorial integritet,

er overbevist om at så vel hel og full utvikling av et land som verdens velferd og fredens sak krever maksimal deltakelse av kvinner på like fot med menn på alle områder,

husker kvinnenes store og hittil utilstrekkelig anerkjente bidrag til familiens velferd og samfunnets utvikling, mødrenes betydning for samfunnet og begge foreldres rolle i familien og barneoppdragelsen, og er klar over at kvinnene ikke burde bli diskriminert fordi de har den rolle å føde barn, men at ansvaret for barneoppdragelsen må bli delt mellom menn og kvinner og samfunnet som helhet,

er klar over at så vel den tradisjonelle mansrollen som kvinnerollen i samfunnet og i familien må endres for å oppnå full likestilling mellom menn og kvinner,

er fast bestemt på å sette i verk de prinsipper som er slått fast i Erklæringen om avskaffelse av diskriminering av kvinner og med dette siktepunkt å treffe de tiltak som er nødvendige for å avskaffe slik diskriminering i alle former og utslag den gir seg,

er blitt enige om følgende:

Del 1

Artikkel 1

I denne konvensjon betyr uttrykket "diskriminering av kvinner" enhver kjønnsmessig sondring, utelukkelse eller innskrenkning som har som virkning eller formål å svekke eller utelukke anerkjennelsen, utnyttelsen eller utøvelsen av kvinners menneskerettigheter og grunnleggende friheter på det politiske, økonomiske, sosiale, kulturelle, sivile eller ethvert annet område, på grunnlag av likestilling mellom menn og kvinner og uten hensyn til ekteskapsstatus.

Artikkel 2

Konvensjonspartene fordømmer diskriminering av kvinner i alle dens former og er enige om uten opphold å ta alle tjenlige midler i bruk i en politikk for å avskaffe diskriminering av kvinner. Med dette formål forplikter de seg til:

(a) å innlemme prinsippet om likestilling mellom menn og kvinner i sine statsforfatninger eller annen egnet lovgivning, dersom dette ennå ikke er gjort, og å sikre at dette prinsipp blir virkeliggjort i praksis gjennom lovgivning eller ved andre egnete midler,

(b) å treffe egnete lovgivningsmessige eller andre tiltak, også straffetiltak om så er hensiktsmessig, som forbyr all diskriminering av kvinner,

(c) å skape et rettsvern om kvinners rettigheter på like fot med menns og å sikre kvinner et effektivt vern mot enhver diskriminerende handling ved hjelp av kompetente nasjonale domstoler og andre offentlig institusjoner,

(d) å avholde seg fra enhver handling eller praksis som diskriminerer kvinner og å sikre at offentlige myndigheter og institusjoner handler i samsvar med denne forpliktelsen,

(e) å treffe alle tjenlige tiltak for å sikre at ingen personer, organisasjoner eller foretak diskriminerer kvinner,

(f) å treffe alle egnete tiltak, også i lovs form, for å endre eller oppheve eksisterende lover, forskrifter, sedvaner og praksis som diskriminerer kvinner,

(g) å oppheve alle nasjonale straffebestemmelser som diskriminerer kvinner.

Artikkel 3

Konvensjonspartene skal på ethvert tidspunkt, særlig da på de politiske, sosiale, økonomiske og kulturelle områder, treffe alle hensiktsmessige tiltak, herunder lovvedtak, for å sikre kvinner hel og full utvikling og framgang, slik at de garanteres utøvelsen og nytten av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter på like fot med menn.

Artikkel 4

1. Når konvensjonspartene vedtar midlertidige særtiltak for å fremme faktisk likestilling mellom menn og kvinner, skal dette ikke anses som diskriminering etter denne konvensjon, men det skal heller ikke føre til at det blir opprettholdt ulike eller særskilte normer. Disse tiltak skal falle bort etter at målene for likhet i muligheter og behandling er oppnådd.

2. Når konvensjonspartene vedtar særtiltak for å beskytte moren i tiden før og etter nedkomst, deriblant de tiltak som finnes i denne konvensjon, skal dette ikke anses som diskriminering.

Artikkel 5

Konvensjonspartene skal treffe alle egnete tiltak:

(a) for å endre menns og kvinners sosiale og kulturelle atferdsmønstre med sikte på å avskaffe fordommer og skikk og bruk og all annen praksis som bygger på forestillingen om at det ene kjønn er mer eller mindre verd enn det andre, eller på stereotype roller for menn og kvinner,

(b) for å sikre at familieoppdragelsen gir en riktig forståelse av den rolle moren spiller for samfunnet og fører til anerkjennelse av at menn og kvinner har et felles ansvar for oppdragelsen og utviklingen av sine barn, idet det forutsettes at barnas interesser alltid kommer i første rekke.

Artikkel 6

Konvensjonspartene skal treffe alle tjenlige tiltak, herunder tiltak i lovs form, for å gjøre ende på enhver form for handel med kvinner og utnyttelse av kvinneprostitusjon.

Del II

Artikkel 7

Konvensjonspartene skal treffe alle egnete tiltak for å avskaffe diskriminering av kvinner i landets politiske og offentlige liv. Især skal de sikre kvinners rett på like linje med menn:

- (a) til å stemme ved alle offentlige valg og folkeavstemninger og være valgbare til alle folkevalgte organer,
- (b) til å delta i utformingen og gjennomføringen av samfunnsstyringen og inneha offentlige stillinger og utføre alle offentlige verv på alle nivåer innenfor forvaltningen,
- (c) til å delta i ikke-statlige organisasjoner og foreninger som er opptatt av landets offentlige og politiske liv.

Artikkel 8

Konvensjonspartene skal treffe alle egnete tiltak for å sikre kvinner anledning til, på like fot med menn og uten noen diskriminering, å representere sine regjeringer på internasjonalt nivå og delta i internasjonale organisasjoners arbeid.

Artikkel 9

1. Konvensjonspartene skal gi kvinner de samme rettigheter som menn til å oppnå, endre eller beholde sitt statsborgerskap. De skal især sikre at verken ekteskap med en utlending eller det forhold at ektemannen endrer sitt statsborgerskap under ekteskapet, automatisk endrer hustruens statsborgerskap, gjør henne statsløs eller påtvinger henne ektemannens statsborgerskap.
2. Konvensjonspartene skal gi kvinner de samme rettigheter som menn når det gjelder deres barns statsborgerskap.

Del III

Artikkel 10

Konvensjonspartene skal treffe alle egnete tiltak for å avskaffe diskriminering av kvinner, slik at de blir sikret de samme rettigheter som menn når det gjelder utdanning, og slik at de på grunnlag av likestilling mellom menn og kvinner særlig blir sikret:

- (a) samme vilkår når det gjelder yrkesveiledning, studieadgang og oppnåelse av vitnemål i utdanningsinstitusjoner av alle slag, på landsbygda så vel som i byområder. Denne likestillingen skal sikres i førskoler, allmennutdanning, teknisk, faglig og høyere teknisk utdanning, så vel som i all slags yrkesopplæring,
- (b) adgang til den samme fagkrets, de samme eksamener, lærekrefter med like høye kvalifikasjoner og skolelokaler og utstyr av samme kvalitet,

(c) avskaffelse av en hvilken som helst stereotyp forestilling om menns og kvinners roller, på alle nivåer og i alle former for utdanning, ved fremme av fellesundervisning og andre typer undervisning som bidrar til å oppnå dette formålet, og især ved revisjon av lærebøker og undervisningsplaner og tillempling av undervisningsmetodene,

(d) de samme muligheter til å dra nytte av stipendier og andre studietilskudd,

(e) de samme muligheter til videreutdanning, herunder programmer for voksenopplæring og praktisk ferdighet i å lese og skrive, framfor alt da slike programmer som tar sikte på snarest mulig å redusere kløfter mellom menns og kvinners utdanning,

(f) minskning av kvinnelige studenters frafallsprosent og tilrettelegging av utdanningstilbud for jenter og kvinner som har sluttet skolen for tidlig,

(g) de samme muligheter til å delta aktivt i idrett og fysisk fostring,

(h) adgang til detaljert pedagogisk informasjon for å bidra til å trygge familiers helse og trivsel, deriblant informasjon og rådgivning om familieplanlegging.

Artikkel 11

1. Konvensjonspartene skal treffe alle tjenlige tiltak for å avskaffe diskriminering av kvinner på arbeidsmarkedet, med sikte på å sikre de samme rettigheter på grunnlag av likestilling mellom menn og kvinner. Især skal de ta sikte på å sikre:

(a) retten til arbeid som en uavhengelig rett for alle mennesker,

(b) retten til de samme sysselsettingsmuligheter, herunder bruken av de samme utvalgskriterier ved ansettelse,

(c) retten til fritt valg av yrke og arbeid, retten til forfremmelse, trygghet for stillingen og alle goder og vilkår knyttet til arbeidet, så vel som retten til å få yrkesopplæring og omskolering, herunder lærlingutdanning, videregående yrkesopplæring og etterutdanning,

(d) retten til samme lønn og vederlag, til lik behandling når det gjelder arbeid av samme verdi og til lik behandling når arbeidets kvalitet blir vurdert,

(e) retten til trygd, særlig når det er spørsmål om pensjonering, arbeidsløshet, sykdom, uførhet og alderdom og annen manglende arbeidsevne, så vel som retten til lønn under ferie,

(f) retten til vern om helse og trygghet i arbeidsmiljøet, herunder også trygging av forplantingsfunksjonen.

2. For å hindre diskriminering av kvinner som følge av ekteskap eller morsoppgaver og å sikre kvinner rett til arbeid i praksis, skal konvensjonspartene treffe egnede tiltak for å:

(a) sette forbud, belagt med strafferettslige reaksjoner, mot avskjedigelse på grunn av graviditet eller svangerskapspermisjon og diskriminering ved oppsigelser på grunnlag av ekteskapelig status,

(b) innføre svangerskapspermisjon med lønn eller med tilsvarende sosiale ytelser, uten at dette fører til tap av stilling, ansiennitet eller sosiale bidrag,

(c) fremme de sosiale ordninger som trengs for å sette foreldre i stand til å kombinere familieforpliktelser med yrkesansvar og deltakelse i offentlig liv, særlig ved å arbeide for å bygge ut et nettverk av institusjoner for barneomsorg,

(d) skaffe særlig vern for gravide kvinner i yrker som har vist seg å være skadelige for dem.

3. Verne Lovgivning vedrørende forhold som dekkes av denne artikkel, skal omprøves med jevne mellomrom i lys av vitenskapelig og teknologisk innsikt og skal endres, oppheves eller utvides når det er påkrevd.

Artikkel 12

1. Konvensjonspartene skal treffe alle egnede tiltak for å avskaffe diskriminering av kvinner innenfor helsevernet, slik at adgang til helsetjenester, herunder familieplanlegging, blir sikret på grunnlag av likestilling mellom menn og kvinner.

2. Uhindret av bestemmelsene i punkt 1 i denne artikkel skal konvensjonspartene trygge kvinner egnede helsetjenester i samband med graviditet, fødsel og tidene etter fødselen og sørge for gratis pleie der det trengs, så vel som riktig ernæring under graviditet og amming.

Artikkel 13

Konvensjonspartene skal treffe alle egnede tiltak for å avskaffe diskriminering av kvinner på andre økonomiske og sosiale områder, slik at kvinner og menn på grunnlag av likestilling blir sikret samme rettigheter, framfor alt:

(a) retten til trygdeytelser til familien,

(b) retten til banklån, pantelån og andre former for kreditt,

(c) retten til å delta i fritidsvirksomhet, idrett og kulturliv i alle dets former.

Artikkel 14

1. Konvensjonspartene skal ta hensyn til de særlig problemer kvinner på landsbygda møter og til den viktige rolle landsbygdkvinnene spiller i forsørgelsen av familiene, blant annet ved sitt arbeid på områder som faller utenfor pengeøkonomien. De skal treffe alle egnede tiltak for å sikre at bestemmelsene i denne konvensjon gjøres gjeldende for kvinnene på landsbygda.

2. Konvensjonspartene skal treffe alle egnede tiltak for å avskaffe diskriminering av kvinner på landsbygda, slik at de får delta i og dra nytte av distriktsutbyggingen på grunnlag av likestilling mellom menn og kvinner. Særskilt skal de sikre disse kvinner rett til:

(a) å delta i utformingen og gjennomføringen av utviklingsplaner på alle trinn,

(b) å få adgang til tilfredsstillende helsetjenester, herunder informasjon, rådgivning og bistand når det gjelder familieplanlegging,

(c) å dra direkte nytte av sosiale trygdeordninger,

(d) å få teoretisk og praktisk opplæring og utdanning av alle slag, deriblant opplæring i å lese og skrive, og å dra nytte blant annet av alle lokale opplærings- og videreopplæringstilbud som kan øke deres faglige dyktighet,

(e) å organisere selvhjelp-grupper og samvirketiltak for å oppnå lik adgang til økonomiske muligheter i form av ansettelse eller selververv,

(f) å delta i all slags samfunnsvirksomhet,

(g) å få adgang til kreditter og lån til landbruksformål, ordninger for markedsføring og formålstjenlig teknologi og å få lik behandling ved jord- og landbruksreformer og nye bruks- og bosettingsplaner,

(h) å nyte godt av tilfredsstillende levekår, især når det gjelder bolig, sanitære forhold, elektrisitets- og vannforsyning, transport og kommunikasjoner.

Del IV

Artikkel 15

1. Konvensjonspartene skal stille kvinner og menn likt for loven.

2. Konvensjonspartene skal på det sivilrettslige området gi kvinner samme rettslige handleeve som menn og de samme muligheter til å utøve denne evnen. Især skal de gi kvinner samme rett til å inngå avtaler og forvalte eiendom og behandle dem likt med menn i alle ledd i rettergangsprosessen.

3. Konvensjonspartene er enige om at alle avtaler og alle andre private dokumenter med rettsvirkninger som tar sikte på å begrense kvinners rettslige handleeve, skal anses for ugyldige.

4. Konvensjonspartene skal gi menn og kvinner de samme rettigheter i alle lovgivning som angår bevegelsesfriheten og friheten til å velge bopel og hjemsted.

Artikkel 16

1. Konvensjonspartene skal treffe alle egnete tiltak for å avskaffe diskriminering av kvinner i alle saker vedrørende ekteskap og familieforhold. På grunnlag av likestilling mellom menn og kvinner skal de særlig sørge for:

(a) samme rett til å inngå ekteskap,

(b) samme rett til fritt å velge ektefelle og å inngå ekteskap bare med sitt eget frie og fulle samtykke,

(c) samme rettigheter og forpliktelser innenfor ekteskap og ved ekteskapets oppløsning,

(d) samme rettigheter og forpliktelser i egenskap av foreldre, uavhengig av ekteskapelig status, når det gjelder saker som angår deres barn. Det forutsettes her at barnas interesser alltid skal komme først,

(e) samme rett til fritt og ansvarlig å avgjøre antall barn og avstand mellom barnefødsler og adgang til den opplysning og utdanning og de midler som setter dem i stand til å utøve disse rettigheter,

(f) samme rettigheter og forpliktelser når det gjelder vergemål, formynderskap, adopsjon av barn eller tilsvarende ordninger, hvor disse begreper eksisterer i nasjonal lovgivning. Det forutsettes her at barnas interesser alltid skal komme først,

(g) samme personlige rettigheter for begge ektefeller, deriblant retten til å velge familienavn, yrke og stilling,

(h) samme rett for begge ektefeller når det gjelder å inneha, erverve, forvalte, administrere, nyttiggjøre og råde over eiendom, det være seg vederlagsfritt eller mot godtgjørelse.

2. Å forlove eller gifte bort barn skal være uten enhver rettsvirkning. Alle nødvendige skritt, deriblant lovgivning, skal tas for å fastsette en minstealder for ekteskap og for å gjennomføre plikt til offentlig registrering av ekteskap.

Del V

Artikkel 17

1. For å vurdere hvilken framgang som blir gjort med å sette i verk denne konvensjon, skal det opprettes en Komité for avskaffelse av diskriminering av kvinner (heretter kalt Komiteen) som, når Konvensjonen trer i kraft, skal bestå av 18 og, når den 35. stat har ratifisert eller sluttet seg til Konvensjonen, av 23 sakkyndige med høy moralsk autoritet og kompetanse på de områder Konvensjonen omfatter. De sakkyndige skal velges av konvensjonspartene blant disses egne borger og skal delta i personlig egenskap, idet det skal tas hensyn til rettferdig geografisk fordeling og til at så vel de ulike kulturformer som de viktigste rettssystemer blir representert.

2. Komiteens medlemmer skal velges ved hemmelig avstemning fra en liste med personer som er utpekt av konvensjonspartene. Hver konvensjonspart kan utpeke en av sine egne borgere som kandidat.

3. Det første valg skal holdes seks måneder etter den dag da denne Konvensjon trer i kraft. Minst tre måneder før datoen for hvert valg skal FNs Generalsekretær sende et brev til konvensjonspartene og be dem legge fram sin innstilling innen to måneder. Generalsekretæren skal utarbeide en fortegnelse i alfabetisk rekkefølge over alle de personer som slik er innstilt, med opplysning om hvilke konvensjonsparter som har innstilt dem, og sende listen til konvensjonspartene.

4. Valg av Komiteens medlemmer skal skje på et møte mellom konvensjonspartene, som Generalsekretæren har kalt sammen i FNs hovedkvarter. På dette møtet, som er beslutningsdyktig når to tredjedeler av konvensjonspartene er til stede, skal de kandidater

anses for valgt som oppnår det største stemmetall og et absolutt flertall av stemmene til representantene fra de konvensjonsparter som er til stede og avgir stemme.

5. Komiteens medlemmer skal velges for en periode av fire år. Mandatet til ni av de medlemmer som blir valgt første gang skal imidlertid utløpe etter to år; umiddelbart etter det første valget skal Komiteens leder peke ut navnene til disse ni medlemmer ved loddtrekning.

6. Valget av Komiteens fem øvrige medlemmer skal skje i samsvar med bestemmelsene i punktene 2, 3 og 4 i denne artikkel når den 35. ratifikasjon eller tiltredelse har funnet sted. Mandatet for to av de medlemmer som blir valgt ved denne anledning, skal utløpe etter to år. Komiteens leder peker ut navnene på disse to ved loddtrekning.

7. Når det hender at en plass blir ledig, skal den konvensjonspart hvis sakkyndige medlem har opphørt å fungere som medlem av Komiteen, i stedet utpeke en annen sakkyndig blant sine statsborgere, med forbehold om Komiteens godkjenning.

8. Med Generalforsamlingens godkjenning skal Komiteens medlemmer motta økonomisk godtgjørelse fra FNs midler på de vilkår som Forsamlingen måtte fastsette ut fra hensynet til vekten av det ansvar som hviler på Komiteen.

9. FNs Generalsekretær skal stille til rådighet det personell og de hjelpemidler som trengs for at Komiteen effektivt skal kunne utføre sine oppgaver i samsvar med denne Konvensjon.

Artikkel 18

1. Konvensjonspartene påtar seg å sende FNs Generalsekretær en rapport til Komiteens vurdering om de tiltak av lovgivningsmessig, rettslig, administrativ eller annen art som de har vedtatt for å iverksette bestemmelsene i denne Konvensjon og om den framgang som er gjort i dette stykket:

(a) innen ett år etter at Konvensjonen har trådt i kraft for vedkommende stat og

(b) deretter minst hvert fjerde år og ellers hver gang Komiteen anmoder om det.

2. Rapportene kan nevne forhold og vansker som virker inn på det omfang forpliktelsene etter denne Konvensjon blir oppfylt i.

Artikkel 19

1. Komiteen skal vedta sin egen forretningsorden.

2. Komiteen skal velge styremedlemmer for to år av gangen.

Artikkel 20

1. Komiteen skal vanligvis møtes inntil to uker en gang i året for å vurdere de rapporter som er forelagt i samsvar med artikkel 18 i denne Konvensjon.

2. Komiteens møter skal vanligvis holdes i FNs hovedkvarter eller et annet egnet sted som Komiteen har fastsatt.

Artikkel 21

1. Komiteen skal gjennom Det økonomiske og sosiale Råd årlig rapportere til FNs Generalforsamling om sin virksomhet, og kan fremme forslag og generelle anbefalinger bygget på granskinger av rapporter og opplysninger som er mottatt fra konvensjonspartene. Den slags forslag og generelle anbefalinger skal tas med i Komiteens rapport sammen med konvensjonspartenes kommentarer, hvis der er slike.
2. Generalsekretæren skal sende Komiteens rapporter til FNs Kvinnekommisjon til orientering.

Artikkel 22

Særorganisasjonene skal ha rett til å være representert når Komiteen vurderer iverksettelsen av de bestemmelsene i denne Konvensjon som faller innenfor rammen av deres egen virksomhet. Komiteen kan anmode særorganisasjonene om å legge fram rapporter om iverksettelsen av Konvensjonen på områder som faller innen rammen av deres virksomhet.

Del VI

Artikkel 23

Intet i denne Konvensjon skal innvirke på noen som helst bestemmelser som fører lenger i retning av å skape likestilling mellom menn og kvinner, og som måtte finnes:

- (a) i lovgivningen til en konvensjonspart eller
- (b) i andre internasjonale konvensjoner, traktater eller avtaler som gjelder for denne staten.

Artikkel 24

Konvensjonspartene påtar seg å treffe alle nødvendige tiltak på det nasjonale plan for fullt ut å virkeliggjøre de rettigheter som er vedtatt i denne Konvensjon.

Artikkel 25

1. Det skal være åpen adgang for alle stater til å undertegne denne Konvensjon.
2. FNs Generalsekretær utpekes som depositar for denne Konvensjon.
3. Denne Konvensjon forutsetter ratifikasjon. Ratifikasjonsdokumentene skal deponeres hos FNs Generalsekretær.
4. Det skal være åpen adgang for alle stater til å tiltre denne Konvensjon. Dette skjer ved å deponere et tiltredelsesdokument hos FNs Generalsekretær

Artikkel 26

1. En konvensjonspart kan når som helst anmode om revisjon av denne Konvensjon ved en skriftlig underretning stilet til FNs Generalsekretær.
2. FNs Generalforsamling avgjør hvilke skritt som skal tas - om noen - på grunnlag av en slik anmodning.

Artikkel 27

1. Denne Konvensjon skal tre i kraft fra den 30. dagen etter den dato da det 20. ratifikasjons- eller tiltredsdokumentet blir deponert hos FNs Generalsekretær.
2. For hver stat som ratifiserer eller tiltrer denne Konvensjon etter at det 20. ratifikasjons- eller tiltredsdokumentet er deponert, skal Konvensjonen tre i kraft på den 30. dagen etter den dato da denne stat selv deponerte sitt ratifikasjons- eller tiltredsdokument.

Artikkel 28

1. FNs Generalsekretær skal ta imot teksten til de forbehold stater tar når de ratifiserer eller tiltrer Konvensjonen og bringe denne tekst videre til alle stater.
2. Et forbehold som er uforenlig med denne Konvensjons formål og hensikt, skal ikke tillates.
3. Forbehold kan når som helst trekkes tilbake ved underretning om dette stilet til FNs Generalsekretær, som deretter skal opplyse alle stater om tilbakekallingen. En slik underretning gjelder fra den dag den blir mottatt.

Artikkel 29

1. Dersom en tvist mellom to eller flere konvensjonsparter om tolkningen eller anvendelsen av denne Konvensjon ikke blir løst ved forhandlinger, skal tvisten henvises til voldgift såfremt en av partene anmoder om det. Er ikke partene i stand til å bli enige om ordningen av voldgift innen seks måneder etter den dato da det ble anmodet om voldgift, kan enhver av dem bringe tvisten inn for Den Internasjonale Domstol ved en anmodning i samsvar med domstolens vedtekter.
2. Enhver konvensjonspart kan, når den undertegner eller ratifiserer denne Konvensjon eller tiltrer den, erklære at den ikke anser seg bundet av punkt 1 i denne artikkel. De øvrige deltakende stater skal ikke være bundet av punkt 1 overfor noen stat som har tatt et slikt forbehold.
3. Enhver konvensjonspart som har tatt forbehold i samsvar med punkt 2 i denne artikkel, kan når som helst trekke dette forbehold tilbake ved underretning til FNs Generalsekretær.

Artikkel 30

Denne Konvensjon, hvis arabiske, kinesiske, engelske, franske, russiske og spanske tekst har samme gyldighet, skal deponeres hos FNs Generalsekretær.

Valgfri protokoll til FNs konvensjon om å avskaffe alle former for diskriminering mot kvinner

De stater som er parter i denne protokoll, merker seg at FN-pakten bekrefter troen på de grunnleggende menneskerettigheter, på menneskets verdighet og verdi og på like rettigheter for menn og kvinner, merker seg at Verdenserklæringen om menneskerettighetene (Res 217 A (III)) kunngjør at alle mennesker er født frie og like hva angår verdighet og rettigheter og at enhver er berettiget til alle de rettigheter og friheter som er nedfelt i erklæringen, uten noen som helst forskjell, heller ikke forskjell på grunnlag av kjønn, minner om at de internasjonale pakter om menneskerettigheter (Res 2200 A (XXI)) og andre internasjonale menneskerettsinstrumenter forbyr diskriminering på grunnlag av kjønn, minner også om Konvensjonen om å avskaffe alle former for diskriminering mot kvinner («Konvensjonen»), der statene som er parter i den fordømmer diskriminering mot kvinner i alle dens former og er enige om uten opphold å ta alle tjenlige midler i bruk i en politikk for å avskaffe diskriminering mot kvinner, bekrefter på ny sin vilje til å sikre kvinner den fulle og likeverdige utøvelse av alle menneskerettigheter og grunnleggende friheter og til å treffe effektive tiltak for å hindre brudd på disse rettighetene og frihetene, er blitt enige om følgende:

Artikkel 1

En stat som er part i denne protokoll («statspart») anerkjenner at Komiteen for avskaffelse av diskriminering mot kvinner («komiteen») har kompetanse til å motta og behandle henvendelser fremsatt i samsvar med artikkel 2.

Artikkel 2

Henvendelser kan fremsettes av eller på vegne av enkeltpersoner eller grupper av enkeltpersoner, under en statsparts jurisdiksjon, som hevder å være offer for brudd av statsparten på noen av rettighetene nevnt i konvensjonen. Dersom en henvendelse er fremsatt på vegne av enkeltpersoner eller grupper av enkeltpersoner, skal dette skje med deres samtykke med mindre representanten kan rettferdiggjøre at hun handler på deres vegne uten slikt samtykke.

Artikkel 3

Henvendelser skal være skriftlige og de skal ikke være anonyme. Ingen henvendelse skal mottas av komiteen dersom den gjelder en statspart i Konvensjonen som ikke er part i denne protokoll.

Artikkel 4

1. Komiteen skal ikke behandle en henvendelse uten å ha forsikret seg om at alle tilgjengelige nasjonale rettsmidler er uttømt med mindre anvendelse av slike rettsmidler tar urimelig lang tid eller det er usannsynlig at de vil medføre effektiv hjelp.

2. Komiteen skal avvise en henvendelse når:

- a. Samme sak allerede er undersøkt av komiteen eller har vært eller er gjenstand for annen internasjonal undersøkelse eller avgjørelse,
- b. Den er uforenlig med bestemmelsene i Konvensjonen,
- c. Den er åpenbart grunnløs eller ikke tilstrekkelig underbygget,
- d. Den er en misbruk av retten til å fremsette henvendelser,
- e. De faktiske forhold som er gjenstand for henvendelsen inntraff før ikrafttredelsen av denne protokoll for vedkommende statspart, med mindre forholdene fortsatte etter denne dato.

Artikkel 5

1. Komiteen kan når som helst etter at den har mottatt en henvendelse og før den har truffet noen beslutning om sakens gjenstand, oversende til vedkommende statspart til umiddelbar vurdering en anmodning om at statsparten treffer slike midlertidige tiltak som måtte være nødvendige for å unngå mulig ubotelig skade på offeret eller ofrene for den påståtte krenkelsen.
2. Når komiteen utøver sitt skjønn under nr. 1, innebærer ikke dette noen avgjørelse av hvorvidt henvendelsen er tatt til behandling eller om sakens gjenstand.

Artikkel 6

1. Med mindre komiteen avviser en henvendelse uten å henvise til vedkommende statspart, og under forutsetning av at enkeltpersonen eller enkeltpersonene samtykker i at deres identitet bekjentgjøres overfor statsparten, skal komiteen konfidensielt gjøre vedkommende statspart oppmerksom på enhver henvendelse fremsatt i henhold til denne protokoll.
2. Innen seks måneder skal vedkommende statspart avgi til komiteen sine skriftlige forklaringer eller erklæringer som klargjør saken og det eventuelle opprettende tiltaket som denne statsparten har truffet.

Artikkel 7

1. Komiteen skal behandle henvendelser fremsatt i henhold til denne protokoll i lys av alle opplysninger som er gjort tilgjengelige for den av eller på vegne av enkeltpersoner eller grupper av enkeltpersoner og av vedkommende statspart, så sant disse opplysningene blir oversendt de berørte parter.
2. Komiteen skal møte for lukkede dører når den behandler henvendelser etter denne protokoll.
3. Etter å ha behandlet en henvendelse skal komiteen underrette de berørte parter om sine synspunkter på henvendelsen sammen med eventuelle anbefalinger.
4. Statsparten skal ta tilbørlig hensyn til komiteens synspunkter, sammen med dens eventuelle anbefalinger, og skal innen seks måneder avgi et skriftlig svar til komiteen, herunder gi opplysninger om ethvert tiltak som er truffet i lys av komiteens synspunkter og anbefalinger.

5. Komiteen kan be statsparten om å avgi ytterligere opplysninger om ethvert tiltak statsparten har truffet som svar på komiteens eventuelle synspunkter eller anbefalinger, herunder slik komiteen finner det passende, i statspartens periodiske rapporter i henhold til Konvensjonens artikkel 18.

Artikkel 8

1. Dersom komiteen mottar pålitelig informasjon som indikerer at en statspart alvorlig eller systematisk krenker rettighetene omhandlet i Konvensjonen, skal komiteen anmode statsparten om å samarbeide i granskningen av informasjonen og i den hensikt avgi sine merknader til denne informasjonen.

2. Etter å ha tatt hensyn til eventuelle merknader som kan være avgitt av vedkommende statspart samt enhver annen pålitelig opplysning som den har, kan komiteen utpeke ett eller flere av sine medlemmer til å foreta en undersøkelse og raskt rapportere tilbake til komiteen. Der det er nødvendig, og med statspartens samtykke, kan undersøkelsen omfatte et besøk på dens territorium.

3. Etter å ha gransket resultatene av en slik undersøkelse, skal komiteen oversende disse resultatene til vedkommende statspart sammen med eventuelle kommentarer og anbefalinger.

4. Innen seks måneder etter å ha mottatt resultatene, kommentarene og anbefalingene oversendt fra komiteen, skal vedkommende statspart legge fram sine merknader for komiteen.

5. En slik undersøkelse skal foretas konfidensielt og statspartens samarbeid skal søkes på alle trinn i prosessen.

Artikkel 9

1. Komiteen kan be vedkommende statspart om å inkludere detaljer om eventuelle tiltak som er truffet som svar på en undersøkelse som er foretatt under denne protokolls artikkel 8 i sin rapport avgitt i henhold til Konvensjonens artikkel 18.

2. Komiteen kan, om nødvendig, ved utløpet av perioden på seks måneder nevnt i artikkel 8 nr. 4, be vedkommende statspart om å opplyse om hvilke tiltak som er truffet som svar på en slik undersøkelse.

Artikkel 10

1. Enhver statspart kan, på tidspunktet for undertegning eller ratifikasjon av denne protokoll eller ved tiltredelse til denne, erklære at den ikke anerkjenner komiteens kompetanse etter artikkel 8 og 9.

2. Enhver statspart som har avgitt erklæring i samsvar med denne artikkels nr. 1 kan på ethvert tidspunkt trekke tilbake denne erklæringen gjennom meddelelse til Generalsekretæren.

Artikkel 11

En statspart skal treffe alle hensiktsmessige tiltak for å sikre at enkeltpersoner under dens jurisdiksjon ikke utsettes for mishandling eller trusler som følge av kontakt med komiteen i henhold til denne protokoll.

Artikkel 12

Komiteen skal ta med et sammendrag av dens aktiviteter i henhold til denne protokoll i sin årlige rapport avgitt etter Konvensjonens artikkel 21.

Artikkel 13

Enhver statspart påtar seg å gjøre allment kjent og skape oppmerksomhet omkring konvensjonen og denne protokoll og lette tilgangen til opplysninger om komiteens synspunkter og anbefalinger, særlig i saker som vedrører vedkommende statspart.

Artikkel 14

Komiteen skal utarbeide sin egen forretningsorden som skal følges når den utøver oppgavene som den er tillagt i henhold til denne protokoll.

Artikkel 15

1. Denne protokoll skal være åpen for undertegning av enhver stat som har undertegnet, ratifisert eller tiltrådt Konvensjonen.
2. Denne protokoll skal kunne ratifiseres av enhver stat som har ratifisert eller tiltrådt Konvensjonen. Ratifikasjonsdokumentene skal deponeres hos De Forente Nasjoners Generalsekretær.
3. Denne protokoll er åpen for tiltredelse av enhver stat som har ratifisert eller tiltrådt Konvensjonen.
4. Tiltredelse skjer ved deponering av tiltredelsesdokument hos De Forente Nasjoners Generalsekretær.

Artikkel 16

1. Denne protokoll skal tre i kraft tre måneder etter at De Forente Nasjoners Generalsekretær har mottatt det tiende ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument.
2. For enhver stat som ratifiserer eller tiltrer denne protokoll etter at den er trådt i kraft, skal protokollen tre i kraft tre måneder etter datoen for deponering av dens eget ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument.

Artikkel 17

Ingen forbehold til denne protokoll skal være tillatt.

Artikkel 18

1. Enhver statspart kan foreslå endringer i denne protokoll og sende dem til De Forente Nasjoners Generalsekretær. Generalsekretæren skal deretter oversende endringsforslagene til statspartene med anmodning om å meddele henne/ham om de ønsker at statspartene skal sammenkalles til en konferanse for å behandle og stemme over forslagene. Dersom minst en tredel av statspartene ønsker det, skal Generalsekretæren sammenkalle til en slik konferanse i De Forente Nasjoners regi. Endringsforslag som vedtas av et flertall av statspartene som er til stede på konferansen og avgir stemme skal forelegges De Forente Nasjoners Generalforsamling til godkjenning.

2. Endringer trer i kraft når de er blitt godkjent av De Forente Nasjoners Generalforsamling og godkjent av et flertall på to tredeler av statspartene til denne protokoll i overensstemmelse med deres konstitusjonelle prosedyrer.

3. Når endringer trer i kraft, er de bindende for de statsparter som har vedtatt dem, mens de øvrige statsparter fortsatt skal være bundet av bestemmelsene i denne protokoll og av eventuelle tidligere endringer som de har godkjent.

Artikkel 19

1. Enhver statspart kan når som helst si opp denne protokoll ved skriftlig meddelelse til De Forente Nasjoners Generalsekretær. Oppsigelsen trer i kraft seks måneder etter den dag Generalsekretæren mottok meddelelsen.

2. Oppsigelsen er uten virkning på den fortsatte anvendelse av bestemmelsene i denne protokoll overfor enhver henvendelse som er fremsatt i henhold til artikkel 2 eller enhver undersøkelse innledet i henhold til artikkel 8 før oppsigelsen trer i kraft.

Artikkel 20

De Forente Nasjoners Generalsekretær skal underrette alle stater om:

- a. undertegninger, ratifikasjoner og tiltredelser til denne protokoll,
- b. datoen for denne protokolls ikrafttredelse og for ikrafttredelsen av enhver endring i henhold til artikkel 18,
- c. enhver oppsigelse i henhold til artikkel 19.

Artikkel 21

1. Denne protokoll, hvis arabiske, kinesiske, engelske, franske, russiske og spanske tekst har samme gyldighet, skal deponeres i De Forente Nasjoners arkiv.

De Forente Nasjoners Generalsekretær skal sende bekreftede kopier av denne protokoll til alle stater som er referert til i Konvensjonens artikkel 25